

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27. Dönemde vermiş olduğum;

2/4790, 2/4620, 2/4579, 2/3940, 2/3941, 2/3890, 2/3436, 2/3372, 2/3252, 2/3221, 2/3165, 2/3156, 2/3157, 2/3022, 2/2836, 2/2788, 2/2789, 2/2666, 2/2492, 2/2396, 2/1724, 2/1725, 2/1698, 2/1144, 2/821, 2/825, 2/361, 2/362, 2/363, 2/364, 2/365, 2/366, 2/367, 2/368, 2/369, 2/370, 2/371, 2/372, 2/373, 2/374, 2/375, 2/376, 2/377, 2/378, 2/379, 2/380, 2/381, 2/382, 2/383, 2/384, 2/385, 2/386, 2/387, 2/388, 2/389, 2/390, 2/391, 2/392, 2/393, 2/394, 2/395, 2/396, 2/397, 2/398, 2/399, 2/400, 2/401, 2/402, 2/403, 2/404, 2/405, 2/406, 2/407, 2/408, 2/409, 2/410, 2/411, 2/412, 2/413, 2/414, 2/415, 2/261, 2/30, 2/262, 2/31, 2/66, 2/263, 2/264, 2/32, 2/67, 2/265, 2/266, 2/33, 2/68, 2/267, 2/268, 2/34, 2/69, 2/269, 2/270, 2/35, 2/70, 2/271, 2/272, 2/36, 2/71, 2/273, 2/274, 2/37, 2/72, 2/275, 2/276, 2/38, 2/73, 2/277, 2/278, 2/39, 2/74, 2/279, 2/280, 2/40, 2/75, 2/281, 2/282, 2/41, 2/76, 2/283, 2/42, 2/77, 2/284, 2/43, 2/285, 2/78, 2/286, 2/44, 2/287, 2/79, 2/288, 2/45, 2/289, 2/80, 2/290, 2/47, 2/291, 2/81, 2/292, 2/48, 2/293, 2/82, 2/294, 2/49, 2/83, 2/296, 2/50, 2/297, 2/84, 2/298, 2/51, 2/299, 2/85, 2/300, 2/52, 2/86, 2/301, 2/53, 2/302, 2/87, 2/303, 2/54, 2/304, 2/88, 2/305, 2/55, 2/306, 2/89, 2/307, 2/56, 2/308, 2/90, 2/309, 2/57, 2/310, 2/91, 2/311, 2/58, 2/312, 2/92, 2/313, 2/59, 2/314, 2/93, 2/315, 2/60, 2/316, 2/94, 2/317, 2/61, 2/318, 2/95, 2/319, 2/62, 2/320, 2/96, 2/321, 2/63, 2/322, 2/97, 2/323, 2/64, 2/324, 2/98, 2/325, 2/65, 2/326, 2/99, 2/327, 2/328, 2/100, 2/329, 2/330, 2/101, 2/331, 2/332, 2/102, 2/333, 2/334, 2/103, 2/335, 2/336, 2/104, 2/337, 2/338, 2/4, 2/105, 2/339, 2/340, 2/5, 2/106, 2/341, 2/342, 2/6, 2/107, 2/343, 2/108, 2/7, 2/109, 2/110, 2/111, 2/112, 2/113, 2/114, 2/115, 2/116, 2/117, 2/118, 2/119, 2/120, 2/121, 2/122, 2/123, 2/124, 2/125, 2/126, 2/127, 2/128, 2/129, 2/130, 2/131, 2/132, 2/133, 2/344, 2/134, 2/345, 2/135, 2/346, 2/136, 2/347, 2/137, 2/348, 2/138, 2/349, 2/139, 2/350, 2/140, 2/351, 2/141, 2/352, 2/142, 2/353, 2/143, 2/354, 2/144, 2/355, 2/145, 2/356, 2/146, 2/357, 2/147, 2/358, 2/148, 2/359, 2/149, 2/360, 2/150, 2/151, 2/152, 2/153, 2/154, 2/155, 2/156, 2/157, 2/158, 2/159, 2/160, 2/161, 2/162, 2/163, 2/164, 2/165, 2/166, 2/167, 2/168, 2/169, 2/170, 2/171, 2/172, 2/173, 2/174, 2/175, 2/176, 2/177, 2/178, 2/179, 2/180, 2/181, 2/182, 2/183, 2/184, 2/185, 2/186, 2/187, 2/188, 2/189, 2/190, 2/191, 2/192, 2/193, 2/194, 2/195, 2/196, 2/197, 2/198, 2/199, 2/200, 2/201, 2/202, 2/203, 2/204, 2/205, 2/206, 2/207, 2/208, 2/209, 2/210, 2/211, 2/212, 2/46, 2/213, 2/214, 2/215, 2/216, 2/217, 2/8, 2/218, 2/219, 2/9, 2/220, 2/221, 2/10, 2/222, 2/223, 2/11, 2/224, 2/225, 2/12, 2/226, 2/227, 2/13, 2/228, 2/229, 2/14, 2/230, 2/231, 2/15, 2/232, 2/233, 2/16, 2/234, 2/235, 2/17, 2/236, 2/237, 2/18, 2/238, 2/239, 2/19, 2/240, 2/241, 2/20, 2/242, 2/243, 2/21, 2/244, 2/245, 2/22, 2/246, 2/247, 2/23, 2/248, 2/249, 2/24, 2/250, 2/251, 2/25, 2/252, 2/253, 2/26, 2/254, 2/255, 2/27, 2/256, 2/257, 2/28, 2/258, 2/259, 2/29 ve 2/260 **esas numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.**

01.06.2023

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, alışma ve Sosyal İşler Komisyonu	
Tarih: 19 Haziran 2023	Esas No: 2/149	

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĐI
0 1 Haziran 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 1 Haziran 2023
No : 122 1226

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26. Dönemde verilen;

2/2318,2/2308,2/1579,2/1469,2/1465,2/1463,2/1462,2/1460,2/1452,2/1440,2/1437,2/1436,2/1430,2/1415,2/1410,2/1365,2/1332,2/1330,2/1325,2/1289,2/988,2/987,2/986,2/918,2/813,2/683,2/387,2/318,2/250,2/249,2/1450,2/1252,2/1545,2/1106,2/1044,2/821,2/793,22102,2/1576,2/1568,2/1528,2/1500,2/1499,2/1488,2/1474,2/1443,2/1324,2/1118,2/1107,2/1055,2/1049,2/678,2/465,2/416,2/415, esas numaralı Kanun Tekliflerini yeniliyorum. 29.06.2018

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon/lar	
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih:01.10.2018	Esas No:402

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
09 Temmuz 2018
Numara:

312288

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 1. 12. 2016
Sayı: 1177

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1593 Sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nda değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Teklifim gerekçesiyle sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 29.11.2016

Dr. Tur Yıldız Bıçer
Manisa Milletvekili

TBMM B. KANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Tarih:	09 Aralık 2015			
Ysn. Uzm.	Bsk. Yrd.	Baskan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
BT	BO	RT	RT	RT
TBMM BAŞKANI	7			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
01 Aralık 2016
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
01 Aralık 2016
No: 94710

GENEL GEREKÇE

Anayasa Mahkemesi 26 Ekim 2016'da aşıyla ilgili çok kritik bir karar daha almıştır. Mersin'de çocuğunu aşılattırmak istemeyen bir ailenin başvurusu üzerine başlayan hukuksal sürecin sonunda, çocuk felci aşısı dışındaki aşılardan zorunlu tutulamayacağını belirtmiştir.

Çocuk felci aşısı 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda zorunlu sayıldığı için kapsam dışı bırakılmak istenmektedir. Mahkeme 2015 Aralık ayında da Sivaslı bir ailenin başvurusu üzerine aynı kararı bildirmiştir.

AYM aşıyla ilgili kararını ilgili bir yasanın olmaması gerekçesine dayandırıyor olsa da, aynı zamanda zorla aşı uygulamasının Anayasanın 17. maddesinin çiğnenmesi ve hak ihlali yapılması anlamına geldiğini belirtmektedir.

Sağlık Bakanlığı, Aralık 2015'teki AYM kararı üzerine, Nisan 2016'da, aşının koruyucu sağlık hizmetlerinin temeli olduğunu, bütün çocuklara zorunlu uygulanması gerektiğini belirtmiş, AYM'nin kararı üzerine aşırı zorunlu tutan bir özel yasal düzenleme yapacağını açıklamıştır.

Ebeveynlerin çocuklarına aşı yaptırmaması yalnızca kendilerini ilgilendiren bir karar değildir. Toplumsal bağışıklık diye bilinen bir kavramı göz ardı etmek yanlış bir tutum sergilendiği anlamına gelmektedir. Çocuklarımızı aşıladığımızda yalnızca onları korumakla kalmıyor, aynı zamanda toplumdaki aşılanmış çocuk oranının, kritik seviye olan %90'ın üzerine çıkmasına katkı sunarak, değişik nedenlerle aşılanamamış çocukların da aynı hastalıktan korunmasını sağlamış olmaktadır.

Dolayısıyla çocukların aşılanmaması toplumsal bağışıklık oranının düşmesine, bu da salgınların ortaya çıkmasına açıkça neden olacaktır. Salgınlar, özellikle bağışıklık sistemi yetersiz olan çocuklarda ölümcül hastalıklara yol açacaktır.

Bütün bunlar nedeniyle aşı karşıtlığının bireysel hak kapsamına alınması, bir mücadele yöntemi olarak kodlanması toplum sağlığı açısından fayda teşkil eden bir tutum değildir.

Aşıların yan etkilerinin ve söz konusu edilen hastalıklara karşı herhangi bir koruyuculuğunun olmadığı yönündeki iddialar gerici bir spekülasyon niteliği taşımaktan öteye gitmeyecek iddialardır.

Örneğin, ABD'de bebeklerin %76'sının kızamığa karşı aşılanmış olduğu 2000 yılında kızamığa bağlı ölüm sayısı 562 iken, aşılama oranının %84'e yükseldiği 2012'de 122'ye düşmüştür. Amerika'da dini inançları nedeniyle çocuklarına aşı yaptırmayan değişik topluluklarda defalarca salgın yaşandığı bilinmektedir. ABD'de 1960'ta 150 bin olan boğmaca sayısı yaygın aşılamayla 1970'lerde 5000'e, 1980'lerde 2900'e düşürülmüştür. Yeni bir çalışma Amerika'da 2010'da yaşanan boğmaca salgınının nedeninin aşı yaptırmayı reddedenler olduğunu göstermiştir.

Türkiye’de de durum böyledir. Çocuk felci vaka sayısı 1985’te 90 iken, aşıyla eradikasyon programının başlatılmasından (1989) hemen sonra, 1990 yılında 20’ye inmiştir. 1998 yılında ise hastalık eradike edilmiştir.

Benzer durum kızamık hastalığı için de geçerlidir. Vaka sayısı 1998-2001 döneminde 25-30 bin aralığında dalgalanmakta iken Kızamık aşılama günlerinin başlatıldığı 2003’de 9000’e inmiş ve 2005’ten itibaren de yılda 10’un altına düşmüştür.

Aşıların başarısını kanıtlayan esas örnek Küba’dır. Küba bütün aşılarını kendisi üretmekte ve başka ülkelere de bu aşılarını vermektedir. Küba’nın bulaşıcı hastalıkların ortadan kaldırılmasıyla ilgili temel stratejisi yaygın aşılamadır. Aşılama oranları %100 oranındadır.

Bu stratejiyle çocuk felci 1963’te, difteri 1971’de, vereme bağlı menenjit ve yeni doğan tetanozu 1970’lerin başında, kızamık ve kabakulak 1996’da eradike edilmiştir.

Sonuç olarak Türkiye’de yaşanan aşı uygulamasının bir sonuca bağlanması ve sağlıklı toplum için sağlıklı çocuk yetiştirilmesi için aşının önemli olması gerekçesiyle bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nda değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Teklifi ile AYM'nin belirttiği mevzuat eksikliğini gidererek, kamuoyundaki aşı tartışmalarına son verilmesi ve sağlıklı bir toplum için aşı uygulamalarının tamamen kaldırılmasına yönelik negatif tutumun ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

1593 SAYILI UMUMİ HIFZISIHHA KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

Madde 1- Madde 17. 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nun 89. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hiç kimse rızası olmaksızın bağışıklama amaçlı aşılama tabi tutulamaz. Çocuklara veya mahcurlara yapılacak aşılama velisinden veya vasisinden izin alınır. Ancak çocuklara yapılacak olan Sağlık Bakanlığı Genişletilmiş Bağışıklama Programı kapsamındaki aşılar (kızamık, polio (çocuk felci), kabakulak, kızamıkçık, difteri, boğmaca, tetanoz, su çiçeği, hepatit A, hepatit B, verem, pnömokok, hemafilus influenza aşıları) ile toplumun ve/veya belli bir topluluğun sağlığını tehdit eden bulaşıcı hastalıklarda, Sağlık Bakanlığı, Türk Tabipleri Birliği ve tıp fakültelerinin ilgili kürsülerinden (halk sağlığı, enfeksiyon hastalıkları, çocuk enfeksiyon hastalıkları) üyelerinin oluşturacağı Bilim Kurulu'nun önerisi üzerine Bakanlık'ın onayı ile onam alınmadan uygulanır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

